

то му. Колкото по много таквизъ нѣща направи народа, толкова той ще бѣде по богатъ, толкова по много ще са падне всѣкому. А за да бѣде повече изработено, трѣба всичкитѣ да работѣтъ, а ако ли не всичкитѣ работѣтъ, а всичкитѣ ѣдѣтъ, то на всѣкого ще са падне по по малко отъ това което щѣше да му са падне ако всичкитѣ работеха. Понеже богатство са нарича това що е нужно за чловѣческитѣ потрѣбности, то паритѣ не сѣ богатство: тѣхъ никой ги не ѣде, не ги държи нарочно за домашнитѣ си потрѣбици, но си минувѣтъ тѣ отъ рѣка въ рѣка, и служатъ само за това, што народа по лесно да си измѣнява продуктитѣ (произведенията).

II.

За да може да съществува какво да е нѣщо необходимо за чловѣка, трѣба што то да бѣде направено отъ нѣкого. Да вземемъ, наприкладъ, колата за да ги направемъ, трѣба да отсѣчемъ дърво, да го донесемъ, отдѣлами и пр. Дървото расте на земята, никой не го е сѣялъ, никой не го е отглеждалъ и за това за него не може да са иска никаква цѣна. И наистина, колко чифта обуца трѣба да дадемъ за дърво което расте въ гората? — Това никой нема да го каже; обущата сѣ направени сѣ трудъ, за това и може да са рѣши, каква е тѣхната цѣнность: ако чифтъ обуца струватъ 6 дена трудъ, то за тѣхъ може да са даде всѣко друго нѣщо, което е изработено тѣй сѣщо въ 6 дена; но за дървото да кажемъ сѣщото не можемъ: никой това дърво не го е правилъ, никой за него не е губилъ нито трудъ, нито време, и за това то нѣма никаква цѣнность. Напротивъ, това сѣщото дърво по отсѣчено, има цѣнность; защото за да го отсѣкѣтъ трѣба трудъ, и цѣността на кириша (отсѣченото дърво) ще бѣде равна на този трудъ. Цѣността на колата ще бѣде йоще по